

Utrikesutskottets yttrande 2018/19:UU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen - åtgärder under 2018

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 28 mars att anmoda övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2018/19:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2018 jämte eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Utrikesutskottet beslutade efter genomförd granskning att yttra sig till konstitutionsutskottet. Utrikesutskottet begränsar sitt yttrande till det som berör utskottets beredningsområde.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen (9 kap. 8 § riksdagsordningen). Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Den aktuella redovisningen avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under tiden den 1 januari–31 december 2018. I årets skrivelse noteras särskilt att färre åtgärder kunnat redovisas till riksdagen, med anledning av att regeringen under hösten 2018 varit en övergångsregering.

Utskottets ställningstagande

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

I utrikesutskottets betänkande 2018/19:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, under avsnittet Biståndsram och anslag inom utgiftsområde 7, anförs följande när det gäller anslaget 1:1.

”Utskottet anser att anslaget 1:1 bör vara 75 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Genom en omfördelning inom anslaget ska det multilaterala biståndet fördubblas från dagens 1 miljard kronor till 2 miljarder kronor per år med syfte att sänka de klimatpåverkande utsläppen globalt. Utskottet noterar att det bilaterala biståndet har ökat kraftigt de senaste åren men att det inte har avspeglats i en ökad satsning på klimatåtgärder inom strategierna. Det bilaterala klimatbiståndet bör också öka, och utskottet vill säkerställa att minst tio procent av detta ska ha som huvudsyfte att minska växthusgasutsläppen senast 2022. Detta ska återspeglas i nya bilaterala strategier och styrdokument.

Därutöver anser utskottet att Sveriges förmåga att genomföra demokratibistånd bör öka. Jämställdhetsperspektiv och särskilt fokus på kvinnors och flickors rättigheter ska också prägla utformningen av all utvecklingspolitik. Sverige har fortfarande ett ansvar för att bidra till att mödradödligheten minskar, att frågor om SRHR tas upp och behandlas i relevanta fora samt att frågorna hanteras ur ett tydligt rättighetsperspektiv. Insatser för att bekämpa förtryck mot minoriteter eller olikvärdande grupper behöver prioriteras. Religions- och övertygelsefrihet är en viktig fråga att ta hänsyn till i utformningen av svenskt utvecklingssamarbete, därför bör nya landstrategier som tas fram alltid innehålla en analys av situationen för religions- och övertygelsefriheten. Biståndet ska fokuseras till färre länder. Svensk biståndspolitik bör även stärka det civila samhället. Ett minskat utrymme för civilsamhället är ett utvecklingshinder, då det innebär att organisationer inte kan agera aktörer för utveckling, något som bl.a. Agenda 2030 slår fast som helt centralt för att de nya hållbara utvecklingsmålen ska kunna uppnås. Sverige bör sätta hårdare press på partnerländer där det civila samhällets utrymme krymper. När biståndsbudgeten ökar bör även större del kanaliseras via de svenska

partiknutna organisationerna (PAO) som bidrar till att stärka civilsamhället och demokratiska partisystem.”

Utskottet noterar att regeringen i skrivelse 2018/19:75 angivit att betänkande 2018/19:UU2 är slutbehandlat. I sitt betänkande 2018/19:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd har utskottet i sitt ställningstagande om anslaget 1:1 bl.a. angett att ”biståndet ska fokuseras till färre länder”. Utskottet har efter granskning av regleringsbrev kommit fram till att punkten ovan inte återspeglas i regeringens regleringsbrev till Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete och inte heller berörs i skrivelsen.

Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik

Utskottet har även gått igenom de skrivelser med tillkännagivanden som faller inom utrikesutskottets beredningsområde och som ännu inte är slutbehandlade. Utskottet noterar att det i betänkande 2015/16:UU15 Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik finns två tillkännagivanden som ännu inte är slutbehandlade:

- Punkt 2 om *Kuba*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om Kuba (bet. 2015/16:UU15 s. 11 f.).
- Punkt 7 om *Ryssland*: Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om Ryssland (bet. 2015/16:UU15 s. 24 f.).

Utskottet noterar att regeringen anger i skrivelsen att man avser att lämna en samlad redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av dessa tillkännagivanden i budgetpropositionen för 2020. I skrivelsen konstateras också att färre åtgärder än brukligt har kunnat redovisas till riksdagen med hänsyn till att regeringen under hösten 2018 varit en övergångsregering.

Stockholm den 25 april 2019

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Hans Wallmark (M), Hans Rothenberg (M), Markus Wiechel (SD), Pyry Niemi (S), Kerstin Lundgren (C), Lars Adaktusson (KD), Aylin Fazelian (S), Fredrik Malm (L), Ludvig Aspling (SD), Janine Alm Ericson (MP), Magnus Ek (C), Anders Österberg (S), Magdalena Schröder (M), Jamal El-Haj (S), Lars Andersson (SD) och Yasmine Posio (V).